



Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 13. helmikuuta 2023
(OR. en)

Toimielinten väliset asiat:
2016/0062(NLE)
2016/0063(NLE)

5523/1/23
REV 1

LIMITE

JAI 63
FREMP 10
EDUC 26
MIGR 30
SOC 40
ASILE 11
ANTIDISCRIM 10
COCON 7
COHOM 17
COPEN 19
DROIPEN 12

SÄÄDÖKSET JA MUUT VÄLINEET

Asia: NEUVOSTON PÄÄTÖS naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemistä ja torjumista koskevan Euroopan neuvoston yleissopimuksen tekemisestä Euroopan unionin puolesta rikosoikeuden alalla tehtävään oikeudelliseen yhteistyöhön liittyvien asioiden, turvapaikanhaun ja palauttamiskiellon osalta

NEUVOSTON PÄÄTÖS (EU) 2023/...,

annettu ... päivänä ...kuuta ...,

**naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemistä ja torjumista koskevan
Euroopan neuvoston yleissopimuksen tekemisestä Euroopan unionin puolesta
rikosoikeuden alalla tehtävään oikeudelliseen yhteistyöhön liittyvien asioiden,
turvapaikanhaun ja palauttamiskiellon osalta**

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 82 artiklan
2 kohdan, 84 artiklan ja 78 artiklan 2 kohdan yhdessä sen 218 artiklan 6 kohdan toisen alakohdan
a alakohdan v alakohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin hyväksynnän¹,

¹ ... [Lisätään EUVL-julkaisuviite] tai [Hyväksyntä annettu [päiväys] (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä)].

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Euroopan neuvoston yleissopimus naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta, jäljempänä 'yleissopimus', on ensimmäinen kansainvälinen asiakirja, jolla pyritään poistamaan naisiin, mukaan lukien alle 18-vuotiaat tytöt, kohdistuvaa väkivaltaa, joka on yksi miesten ja naisten sitkeän epätasa-arvon perimmäisistä syistä, sillä siinä asetetaan laaja-alaiset oikeudelliset ja toimintaperiaatteelliset puitteet naisiin kohdistuvan väkivallan ehkäisemiselle sekä tällaisen väkivallan uhrien suojelemiselle ja auttamiselle. Yleissopimus tuli voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2014. Yleissopimuksen 75 artiklan mukaisesti unioni voi liittyä yleissopimukseen.
- (2) Neuvoston päätösten (EU) 2017/865¹ ja (EU) 2017/866² mukaisesti yleissopimus allekirjoitettiin 13 päivänä kesäkuuta 2017 unionin puolesta rikosasioissa tehtävään oikeudelliseen yhteistyöhön liittyvien asioiden sekä turvapaikanhaun ja palauttamiskiellon osalta sillä varauksella, että sen tekeminen saatetaan päätökseen myöhemmin.

¹ Neuvoston päätös (EU) 2017/865, annettu 11 päivänä toukokuuta 2017, naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemistä ja torjumista koskevan Euroopan neuvoston yleissopimuksen allekirjoittamisesta Euroopan unionin puolesta rikosoikeuden alalla tehtävään oikeudelliseen yhteistyöhön liittyvien asioiden osalta (EUVL L 131, 20.5.2017, s. 11).

² Neuvoston päätös (EU) 2017/866, annettu 11 päivänä toukokuuta 2017, naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemistä ja torjumista koskevan Euroopan neuvoston yleissopimuksen allekirjoittamisesta Euroopan unionin puolesta turvapaikanhaun ja palauttamiskiellon osalta (EUVL L 131, 20.5.2017, s. 13).

- (3) Yleissopimuksella luodaan laaja-alaiset ja monitahoiset oikeudelliset puitteet naisten suojelemiseksi kaikenlaiselta väkivallalta. Sillä pyritään estämään ja poistamaan naisiin ja tyttöihin kohdistuvaa väkivaltaa ja perheväkivaltaa sekä saattamaan väkivallantekijät syytteeseen. Se kattaa monenlaisia toimenpiteitä tietojen kokoamisesta ja valistuksesta oikeudellisiin toimenpiteisiin, joilla naisiin kohdistuvan väkivallan eri muodot säädetään rangaistaviksi. Se sisältää toimenpiteitä uhrien suojelemiseksi ja tukipalvelujen tarjoamiseksi, ja siinä käsitellään sukupuoleen perustuvan väkivallan ulottuvuutta turvapaikka- ja muuttoliikeasioiden yhteydessä. Yleissopimuksella perustetaan erityinen seurantajärjestelmä sen varmistamiseksi, että osapuolet panevat yleissopimuksen määräykset tehokkaasti täytäntöön.
- (4) Yleissopimuksen tekeminen unionin puolesta edistää naisten ja miesten tasa-arvon toteutumista kaikilla aloilla, mikä on keskeinen tavoite ja arvo unionin kaikessa toiminnassa Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 ja 3 artiklan, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 8 artiklan ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan 23 artiklan mukaisesti. Naisiin kohdistuva väkivalta ei ole ainoastaan rikos, vaan lisäksi se loukkaa naisten ihmisoikeuksia ja on syrjinnän äärimmäinen muoto, joka perustuu sukupuolten epätasa-arvoon sekä edistää ja vahvistaa sitä. Sitoutumalla yleissopimuksen täytäntöönpanoon unioni vahvistaa sitoutuneisuutensa naisiin kohdistuvan väkivallan torjumiseen omalla alueellaan ja maailmanlaajuisesti sekä vahvistaa nykyistä poliittista toimintaansa ja olemassa olevaa oikeudellista kehystään rikosprosessioikeuden alalla, mikä on erityisen tärkeää naisille ja tytöille.

- (5) Yleissopimus kattaa unionin yksinomaiseen toimivaltaan kuuluvia asioita ja jäsenvaltioiden toimivaltaan kuuluvia muita asioita.
- (6) Unionin olisi liityttävä yleissopimukseen ainoastaan unionin yksinomaiseen toimivaltaan kuuluvien asioiden osalta eli siltä osin kuin yleissopimuksen merkitykselliset määräykset voivat vaikuttaa yhteisiin sääntöihin tai muuttaa niiden soveltamisalaa. Nykytilanteessa tämä koskee erityisesti tiettyjä yleissopimuksen määräyksiä, jotka liittyvät rikosoikeuden alalla tehtävään oikeudelliseen yhteistyöhön, sekä niitä yleissopimuksen määräyksiä, jotka koskevat turvapaikanhakua ja palauttamiskieltoa. Jäsenvaltiot säilyttävät toimivaltansa siltä osin kuin yleissopimus ei vaikuta yhteisiin sääntöihin tai muuta niiden soveltamisalaa. Unionin liittyminen yleissopimukseen sen yksinomaiseen toimivaltaan kuuluvien asioiden osalta ei rajoita jäsenvaltioiden toimivaltaa, kun on kyse yleissopimuksen ratifiointista niiden kansalliseen toimivaltaan kuuluvissa asioissa.
- (7) Yleissopimuksen täytäntöönpanovaiheessa unioni on vastuussa sen yksinomaiseen toimivaltaan kuuluvien yleissopimuksen määräysten täytäntöönpanosta, kun taas yleissopimuksen ratifioineet jäsenvaltiot ovat yksin vastuussa niiden kansalliseen toimivaltaan kuuluvien yleissopimuksen määräysten täytäntöönpanosta.

- (8) Tässä päätöksessä mainitut oikeusperustat ovat nykytilanteessa merkityksellinen viite unionin toimivallan laajuudesta yleissopimuksen osalta sekä unionin ja jäsenvaltioiden toimivallan jaon osalta.
- (9) Tämä päätös koskee ainoastaan rikosoikeuden alalla tehtävää oikeudellista yhteistyötä, turvapaikanhakua ja palauttamiskieltoa koskevia yleissopimuksen määräyksiä siltä osin kuin kyseiset määräykset voivat vaikuttaa yhteisiin sääntöihin tai muuttaa niiden soveltamisalaa. Se ei koske unionin toimielimiä tai julkishallintoa, joita käsitellään erillisessä neuvoston päätöksessä, joka hyväksytään samanaikaisesti tämän päätöksen kanssa.
- (10) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyssä, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 21 olevien 1 ja 2 artiklan mukaisesti Irlanti ei osallistu tämän päätöksen hyväksymiseen, päätös ei sido Irlantia eikä sitä sovelleta Irlantiin, sanotun kuitenkaan rajoittamatta mainitun pöytäkirjan 4 artiklan soveltamista.
- (11) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyssä, Tanskan asemasta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 22 olevien 1 ja 2 artiklan mukaisesti Tanska ei osallistu tämän päätöksen hyväksymiseen, päätös ei sido Tanskaa eikä sitä sovelleta Tanskaan.

(12) Neuvosto, yleissopimuksen osapuolina olevat jäsenvaltiot ja komissio ovat laatineet käytäntesäännöt, joissa vahvistetaan sisäiset järjestelyt unionin ja jäsenvaltioiden yleissopimuksen mukaisten oikeuksien käyttämisestä ja velvollisuuksien täyttämistä varten, jäljempänä 'käytäntesäännöt'. Nämä järjestelyt kattavat muun muassa seuraavat: komission rooli yleissopimuksen 10 artiklassa tarkoitettuna yhteensovittamiselimenä unionin yksinomaiseen toimivaltaan kuuluvissa asioissa, sanotun kuitenkin rajoittamatta jäsenvaltioiden asianomaista toimivaltaa ja unionin toimielinten autonomiaa niiden toimintaan liittyvissä asioissa; seurantamekanismi, mukaan lukien raportointi naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjunnan asiantuntijaryhmälle (Grevio); unionin osallistuminen yleissopimuksen nojalla perustettujen elinten kokouksiin, etenkin yleissopimuksen 67 artiklassa tarkoitettuun osapuolten komiteaan; unionin, yhteisten tai koordinoitujen kantojen laatiminen tällaisia kokouksia varten sekä tiivis yhteistyö tällaisissa kokouksissa, erityisesti kun on kyse puheenvuoro- ja äänestysjärjestelyistä. Käytäntesäännöt on sen vuoksi tarkoitettu sisäiseksi ja käytännön välineeksi, jonka avulla unioni ja sen jäsenvaltiot voivat saavuttaa johdonmukaisen, kattavan ja yhtenäisen ulkoisen edustuksen yleissopimuksen suhteen.

(13) Yleissopimus olisi hyväksyttävä,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

1. Hyväksytään unionin puolesta Euroopan neuvoston yleissopimus naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta^{1*}, jäljempänä 'yleissopimus', rikosoikeuden alalla tehtävään oikeudelliseen yhteistyöhön liittyvien asioiden sekä turvapaikanhaun ja palauttamiskiellon osalta niiltä osin kuin ne kuuluvat unionin yksinomaiseen toimivaltaan.
2. Unionin liittyminen yleissopimukseen ei rajoita jäsenvaltion toimivaltaa yleissopimuksen ratifioinnin osalta niiden kansalliseen toimivaltaan kuuluvissa asioissa.

2 artikla

Neuvoston puheenjohtaja nimeää yhden tai useamman henkilön, jolla on oikeus tallettaa yleissopimuksen 75 artiklan 2 ja 4 kohdassa määrätty hyväksymiskirja unionin puolesta.

¹ Yleissopimuksen teksti on julkaistu virallisessa lehdessä ... [lisätään EUVL-julkaisuviite].
^{*} Valtuuskunnat/EUVL: ks. asiakirja ST 14868/16 ADD 01 bulgarian-, englannin-, espanjan-, hollannin-, italian-, kreikan-, kroaatin-, latvian-, liettuan-, maltan-, portugalin-, puolan-, ranskan-, romanian-, ruotsin-, saksan-, slovakin-, sloveenin-, suomen-, tanskan-, tšekin-, unkarin- ja vironkielisen toisinnon osalta ja asiakirja SN 1175/23 iirinkielisen toisinnon osalta.

3 artikla

Komissio toimii unionin yhteensovittamiselimenä yleissopimuksen 10 artiklan mukaisesti ja täyttää IX luvun mukaiset raportointivelvollisuudet unionin yksinomaiseen toimivaltaan kuuluvissa yleissopimuksen asioissa, sanotun kuitenkin rajoittamatta jäsenvaltioiden toimivaltaa ja unionin toimielinten autonomiaa niiden toimintaan liittyvissä asioissa.

4 artikla

Tämä päätös tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja